

ПРЕССЪОБЩЕНИЕ

25 февруари 2014 г.

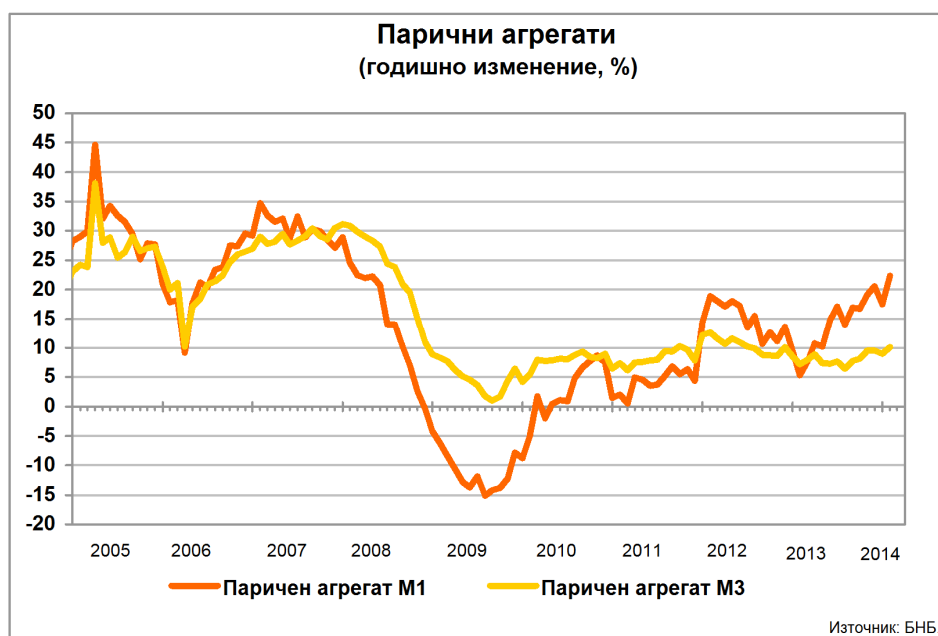
12:00 ч.

ПАРИЧНИ, ДЕПОЗИТНИ И КРЕДИТНИ ПОКАЗАТЕЛИ¹

Януари 2014 г.

През януари 2014 г. годишният прираст на *широките пари* (паричния агрегат $M3^2$) е 10.1% при 8.9% през декември 2013 година. В края на януари т. г. те са 67.652 млрд. лв. (83.9% от БВП³) при 67.236 млрд. лв. към декември 2013 г. (85.2% от БВП⁴). Най-бързоликвидният им компонент – паричният агрегат $M1^5$, се увеличава през януари т. г. с 22.4% на годишна база (17.5% годишен ръст през декември 2013 година).

Графика 1

В края на януари т. г. депозитите⁶ на неправителствения сектор⁷ са 57.582 млрд. лв. (71.5% от БВП), като годишният им темп на прираст е 9.9% (8.7% годишен ръст през декември 2013 година). Депозитите на *Нефинансови предприятия* са 15.491 млрд. лв. (19.2% от БВП) в края на януари 2014 година. В сравнение със същия месец на 2013 г. те нарастват с 9.7% (8.3% годишен ръст през декември 2013 година). Депозитите на *финансовите предприятия* се повишават с 2.9% на годишна база през януари 2014 година (4.9% годишен ръст

¹ Предварителни данни. Пълният комплект от таблици за паричната статистика, както и методологическите бележки, се намират на интернет страницата на БНБ в раздел *Статистика/ Парична и лихвена статистика/ Парична статистика/ Парична статистика*.

² Паричният агрегат $M3$ включва паричен агрегат $M1$, депозити с договорен матурирест до 2 г., депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца, и търгуеми инструменти (издадени дългови ценни книжа до 2 години, акции/дялове на фондовете на паричния пазар и репо-сделки).

³ При БВП за 2014 г. 80.588 млрд. лв. (прогнозни данни на БНБ).

⁴ При БВП за 2013 г. 78.886 млрд. лв. (предварителни данни на НСИ с включена експресна оценка за четвърто тримесечие на 2013 година).

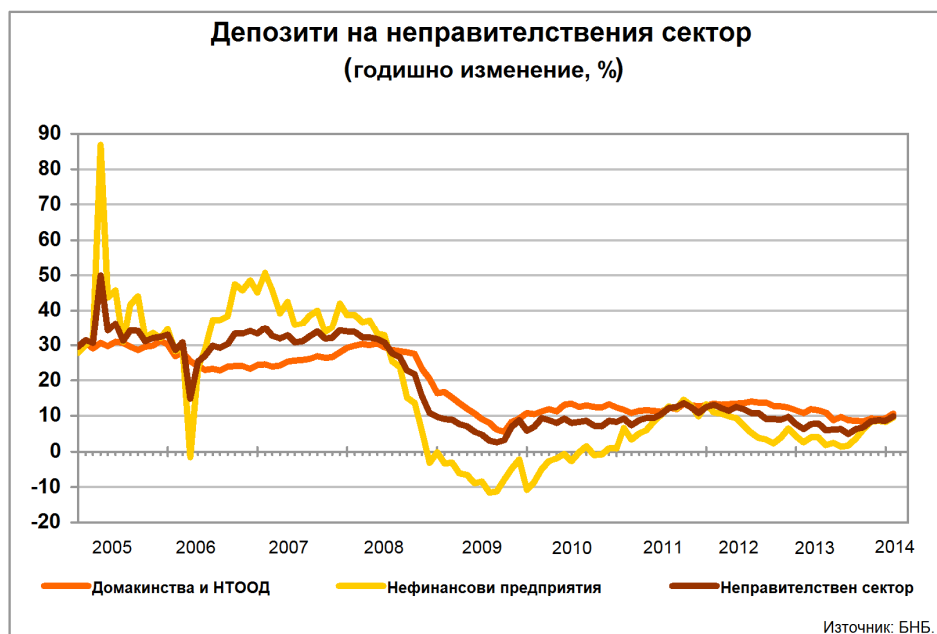
⁵ Паричният агрегат $M1$ включва най-бързоликвидните инструменти, използвани за разплащане (пари извън *Парично-финансови институции* и *овърнайт-депозити* в левове и чуждестранна валута).

⁶ В *Други парично-финансови институции* (кредитните институции и фондовете на паричния пазар). В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ в тях се включват и кредити основно под формата на подчинен срочен дълг.

⁷ Неправителственият сектор обхваща сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Други финансови посредници*, с изключение на *застрахователни дружества* и *пенсионни фондове*, *Финансови предприятия*, *ангажирани със спомагателни финансови дейности*, и *Застрахователни дружества и пенсионни фондове*) и сектор *Домакинства и НТООД (Нетърговеки организации, обслужващи домакинствата)*.

през декември 2013 г.) и в края на месеца достигат 3.745 млрд. лв. (4.6% от БВП). Депозитите на *Домакинства и НТООД* са 38.347 млрд. лв. (47.6% от БВП) в края на януари 2014 година. Те нарастват с 10.7% спрямо същия месец на 2013 г. (9.3% годишен ръст през декември 2013 година).

Графика 2

Нетните вътрешни активи са 56.482 млрд. лв. в края на януари 2014 година. Те се увеличават с 3.5% спрямо същия месец на 2013 г. (3.6% годишен ръст през декември 2013 година). В края на месеца основният им компонент – *вътрешният кредит*, възлиза на 57.816 млрд. лв. и нараства спрямо януари 2013 г. с 3.3% (3.6% годишен ръст през декември 2013 година). На годишна база вземанията от неправителствения сектор⁸ намаляват с 0.3%, достигайки 55.531 млрд. лв. (0.3% годишен ръст през декември 2013 година).

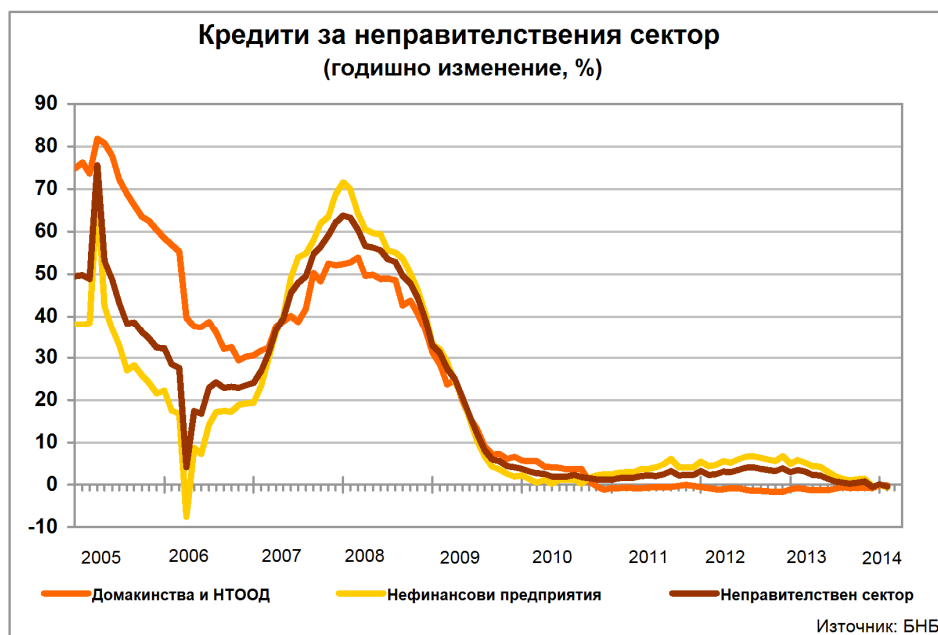
В края на януари 2014 г. кредитите за неправителствения сектор са 54.492 млрд. лв. (67.6% от БВП) при 54.863 млрд. лв. към декември 2013 г. (69.5% от БВП). През януари 2014 г. те намаляват на годишна база с 0.4% (0.2% годишен ръст през декември 2013 година). Изменението в размера на кредитите за неправителствения сектор е повлияно от нетните покупки на кредити от *Други парично-финансови институции (Други ПФИ)*, чиито обем за последните дванадесет месеца е 140.7 млн. лева. На годишна база продадените кредити от *Други ПФИ* са 289.3 млн. лв. (през януари т. г. няма продадени кредити), а обратно изкупените кредити – 430 млн. лв. (в т. ч. 43 млн. лв. през януари 2014 година).

Кредитите за *Нефинансови предприятия* намаляват с 0.6% на годишна база през януари т. г. (0.1% ръст през декември 2013 година) и в края на месеца достигат 34.899 млрд. лв. (43.3% от БВП). Кредитите за *Домакинства и НТООД* са 18.592 млрд. лв. (23.1% от БВП) в края на януари 2014 година. Спрямо същия месец на 2013 г. те намаляват с 0.2% (0.2% годишно понижаване през декември 2013 година). В края на отчетния месец *жилищните кредити* са 8.828 млрд. лв. и намаляват на годишна база с 0.8% (1.2% годишен спад през декември 2013 година). *Потребителските кредити* възлизат на 7.397 млрд. лв. и са с 2.2% повече спрямо януари 2013 г. (2.2% годишно повишение през декември 2013 година). На годишна база *другите кредити* намаляват със 7.8% (6% годишно понижаване през декември 2013 г.), като достигат 845 млн. лева.

Кредитите, предоставени на финансови предприятия, са 1.002 млрд. лв. в края на януари 2014 година. В сравнение с януари 2013 г. те нарастват с 3.5% (10% годишен ръст през декември 2013 година).

⁸ Вземанията от неправителствения сектор по инструменти включват кредити, репо-сделки, ценни книжа, различни от акции, и акции и други капиталови инструменти.

Графика 3

В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ⁹ БНБ събира информация за всички балансови показатели на *ПФИ*, включително информация за кредитите, които са реструктурирани или са с влошено качество/просрочие в обслужването. Предоставяната от банките информация за тези кредити е агрегирана поради това, че за целите на паричната и на лихвената статистика не се събират детайлни данни за класифицираните експозиции по срокове на просрочие. В съответствие с международната практика отчитането за паричната статистика се различава от това за надзорни цели, включително при отчитането на кредитите, които са реструктурирани или са с влошено качество/просрочие в обслужването. За надзорни цели детайлни данни за класифицираните рискови експозиции се представят с финансовите отчети съгласно *Наредба № 9 на БНБ от 3 април 2008 г. за оценка и класификация на рисковите експозиции на банките и за установяване на специфични провизии за кредитен риск*¹⁰.

Поради това агрегираните данни за реструктурираните и с влошено качество/просрочие в обслужването кредити не показват общо класифицираните рискови експозиции, нито конкретно дела на необслужваните експозиции (тези с просрочия над 90 дни). Източник на информация за класифицираните рискови експозиции са надзорните данни на БНБ. Съгласно данните, публикувани на 31 януари 2014 г. в прессъобщението *Състояние на банковата система към края на декември 2013 година*, съотношението на *нетните кредити с просрочие над 90 дни* е 10.28%. В текста е посочено, че размерът на *нетните кредити с просрочие над 90 дни* се изчислява, като от *брутната им стойност* се приспадат вече направените разходи за обезценка.

Нетните чуждестранни активи са 28.314 млрд. лв. в края на отчетния месец при 28.376 млрд. лв. в края на декември 2013 година. На годишна база те нарастват с 16.2% при ръст от 12% през декември 2013 година. През януари т. г. *чуждестранните активи* се увеличават с 5.9% (3.4% годишен ръст през декември 2013 г.), като достигат 41.509 млрд. лева. *Чуждестранните пасиви* са 13.195 млрд. лв. и на годишна база намаляват с 11.1% (11% годишно понижение през декември 2013 година).

⁹ Регламент (ЕО) №2423/2001 на Европейската централна банка от 22 ноември 2001 г. относно консолидирания баланс на сектор "Парично-финансови институции" (ЕЦБ/2001/13) и Регламент (ЕО) №63/2002 на Европейската централна банка от 20 декември 2001 г. относно статистика за лихвените проценти, прилагани от парично-финансовите институции по депозити и кредити на домакинства и нефинансови предприятия (ЕЦБ/2001/18).

¹⁰ Приета от Българската народна банка на 3 април 2008 г., обнародвана в Държавен вестник, бр. 38 от 11 април 2008 г., в сила от 11 април 2008 г., изменена и допълнена с бр. 21 от 2009 г. и с бр. 48 от 2011 година.

Парични, депозитни и кредитни показатели¹

(годишен темп на прираст, %)

	2010	2011	2012	Декември 2013	Януари 2014	
					Салдо (млн. лева)	Годишен темп на прираст (%)
Компоненти на М3						
ПАРИ М3 (=1+2+3)	6.4	12.2	8.4	8.9	67 652	10.1
1) ПАРИ М1 (=1.1.+1.2.)	1.4	14.4	9.5	17.5	27 652	22.4
1.1. Пари извън ПФИ	3.4	5.9	9.1	6.8	8 728	8.9
1.2. Овърнайт депозити	0.2	20.0	9.7	23.8	18 924	29.8
2) М2 - М1 (Квазипари = 2.1.+2.2.)	9.4	10.8	7.9	4.0	39 937	3.1
2.1. Депозити с договорен матуритет до 2 г.	9.5	9.2	5.0	-8.5	28 746	-9.3
2.2. Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	8.7	20.8	24.1	63.6	11 191	59.1
3) М3 - М2(=3.1.)	27.8	64.4	-4.7	-35.4	63	-47.7
3.1. Търгуеми инструменти (издадени дългови ЦК до 2 години + акции/дялове на ФПП + репо-сделки)	27.8	64.4	-4.7	-35.4	63	-47.7
Източници на М3						
1) НЕТНИ ЧУЖДЕСТРАННИ АКТИВИ (=1.1.-1.2.)	16.1	23.4	20.1	12.0	28 314	16.2
1.1. Чуждестранни активи	0.2	5.5	15.0	3.4	41 509	5.9
1.2. Чуждестранни пасиви	-12.4	-13.3	7.2	-11.0	13 195	-11.1
2) НЕТНИ ВЪТРЕШНИ АКТИВИ (=2.1.+2.2.)	3.8	6.7	2.6	3.6	56 482	3.5
2.1. ВЪТРЕШЕН КРЕДИТ (=2.1.1.+2.1.2.)	5.1	7.4	2.5	3.6	57 816	3.3
2.1.1. Вземания от сектор <i>Държавно управление</i> ²	-43.7	-76.2	26.1	-269.6	2 285	745.0
2.1.2. Вземания от неправителствения сектор ³	1.3	3.8	2.8	0.3	55 531	-0.3
2.2. ДРУГИ ПОЗИЦИИ⁴	421.4	50.7	-2.3	5.9	-1 334	-3.8
Депозити⁵ и кредити на неправителствения сектор						
Сектор	2010	2011	2012	Декември 2013	Януари 2014	
					Салдо (млн. лева)	Годишен темп на прираст (%)
ДЕПОЗИТИ⁵ (=1+2+3)	8.4	12.6	7.6	8.7	57 582	9.9
1) Нефинансови предприятия	0.9	13.4	4.3	8.3	15 491	9.7
2) Финансови предприятия	6.4	7.5	-12.9	4.9	3 745	2.9
3) Домакинства и НТООД	12.3	13.0	11.7	9.3	38 347	10.7
КРЕДИТИ (=1+2+3)	1.1	3.2	3.0	0.2	54 492	-0.4
1) Нефинансови предприятия	2.4	5.4	5.0	0.1	34 899	-0.6
2) Финансови предприятия⁶	-2.7	2.4	9.8	10.0	1 002	3.5
3) Домакинства и НТООД (=3.1.+3.2.+3.3.+3.4.)	-0.8	-0.4	-1.0	-0.2	18 592	-0.2
3.1. Овърдрафт	-10.2	-9.5	-4.2	-1.4	1 521	-2.9
3.2. Жилищни кредити	3.8	1.9	0.8	-1.2	8 828	-0.8
3.3. Потребителски кредити	-2.8	-1.5	-2.3	2.2	7 397	2.2
3.4. Други кредити	-5.0	4.3	-1.5	-6.0	845	-7.8

Данните са към края на отчетния период и не са сезонно изгладени. Съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 2423/2001 на ЕЦБ от 22 ноември 2001 г. относно консолидиранния баланс на сектор *Парично-финансови институции* (ЕСВ/2001/13) начислените лихви не са включени в инструментите (депозити, кредити, ценни книжа, различни от акции, и др.) и балансите на банките не са консолидирани с тези на клоновете им в чужбина.

¹ Данните са предварителни.

² Вземанията от сектор *Държавно управление* включват нетните вземания от *Централно държавно управление* и вземанията от *Местно държавно управление* и *Социалноосигурителните фондове*. Отрицателните стойности показват превишение на задълженията спрямо вземанията на *Парично-финансовите институции* към сектор *Държавно управление*.

³ Вземанията от неправителствения сектор включват вземанията от сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Други финансови посредници*, с изключение на *застрахователни дружества* и *пенсионни фондове*, *Финансови предприятия*, *ангажирани със спомагателни финансови дейности*, и *Застрахователни дружества и пенсионни фондове*), както и вземанията от сектор *Домакинства и НТООД* (*Нетърговски организации, обслужващи домакинствата*).

⁴ Включва следните позиции: *Други активи и пасиви* (нето), *Дълготрайни активи* и *Отношения между Парично-финансови институции* (нето).

⁵ В *Други парично-финансови институции* (кредитните институции и фондовете на паричния пазар). В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ в тях се включват и кредити основно под формата на подчинен срочен дълг.

⁶ Включват се предоставени кредити и маржин депозити.

Парични показатели¹

(Принос на компонентите им към годишния прираст, %)

	2010	2011	2012	Декември 2013	Януари 2014
Компоненти на М3					
ПАРИ М3 (=1+2+3)	6.4	12.2	8.4	8.9	10.1
1) ПАРИ М1 (=1.1.+1.2.)	0.5	5.2	3.5	6.5	8.2
1.1. Пари извън ПФИ	0.5	0.9	1.2	0.9	1.2
1.2. Овърнйт депозити	0.0	4.3	2.3	5.6	7.1
2) М2 - М1 (Квазипари = 2.1.+2.2.)	5.8	6.9	5.0	2.5	2.0
2.1. Депозити с договорен матуритет до 2 г.	5.1	5.1	2.7	-4.4	-4.8
2.2. Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	0.7	1.8	2.3	6.9	6.8
3) М3 - М2(=3.1.)	0.0	0.1	0.0	-0.1	-0.1
3.1. Търгуеми инструменти (издадени дългови ЦК до 2 години + акции/дялове на ФПП + репо-сделки)	0.0	0.1	0.0	-0.1	-0.1
Основни източници на М3					
1) НЕТНИ ЧУЖДЕСТРАННИ АКТИВИ (=1.1.-1.2.)	16.1	23.4	20.1	12.0	16.2
1.1. Чуждестранни активи	0.5	10.7	25.0	5.4	9.4
1.2. Чуждестранни пасиви	-15.7	-12.7	4.8	-6.6	-6.8
2) ВЪТРЕШЕН КРЕДИТ (=2.1.+2.2.)	5.1	7.4	2.5	3.6	3.3
2.1. Вземания от сектор <i>Държавно управление</i> ²	3.7	3.4	-0.3	3.3	3.6
2.2. Вземания от неправителствения сектор ³	1.5	4.0	2.8	0.3	-0.3
в т.ч. Кредити (=а+б+в)	1.2	3.3	2.9	0.2	-0.4
а) Нефинансови предприятия	1.6	3.4	3.1	0.0	-0.4
б) Финансови предприятия ⁴	-0.1	0.0	0.2	0.2	0.1
в) Домакинства и НТООД	-0.3	-0.2	-0.3	-0.1	-0.1

Данните са към края на отчетния период и не са сезонно изгладени. Съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 2423/2001 на ЕЦБ от 22 ноември 2001 г. относно консолидирания баланс на сектор *Парично-финансови институции* (ЕСВ/2001/13) начислените лихви не са включени в инструментите (депозити, кредити, ценни книжа, различни от акции, и др.) и балансите на банките не са консолидирани с тези на клоновете им в чужбина.

¹ Данните са предварителни.

² Вземанията от сектор *Държавно управление* включват нетните вземания от *Централно държавно управление* и вземанията от *Местно държавно управление* и *Социалноосигурителните фондове*.

³ Вземанията от неправителствения сектор включват вземанията от сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Други финансови посредници*, с изключение на *застрахователни дружества* и *пенсионни фондове*, *Финансови предприятия*, *ангажирани със спомагателни финансови дейности*, и *Застрахователни дружества* и *пенсионни фондове*), както и вземанията от сектор *Домакинства и НТООД* (*Нетърговски организации, обслужващи домакинствата*).

⁴ Включват се предоставени кредити и маржин депозити.